

คณินิจ เยื่อใย, บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์, ปณิดา คุ่มผล, กวินนา เกิดสูง, จิตรา บุญโทก, ทิวานนท์ สมนาม, จิรวรรณ ทวีเขตกรรม, พนิต ทองพูล, ฝนทิพย์ บุตรระมี, เสียน ชุมสีวัน, กมลทิพย์ อัครวารานันต์, อรรฐา รังผึ้ง

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 16 ระหว่างวันที่ 22-28 เมษายน 2561 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไอกรน ใน 5 จังหวัด

จังหวัดภูเก็ต พบผู้ป่วย 1 ราย เพศหญิง อายุ 11 เดือน ไม่มีโรคประจำตัว ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ อาศัยอยู่หมู่ 5 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 6 เมษายน 2561 ด้วยอาการไอ มีน้ำมูก มีเสมหะ ซ้ำยาทานเอง วันที่ 16 เมษายน 2561 อาการไม่ดีขึ้น เริ่มมีไข้ หายใจเหนื่อยหอบ ไปรักษาที่คลินิก ได้ยาลดไข้ ยาฆ่าเชื้อ ยาขยายหลอดลม วันที่ 19 เมษายน 2561 อาการไม่ดีขึ้น จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล วชิระภูเก็ต แรกรับตรวจร่างกาย พบอุณหภูมิกาย 36.8 องศาเซลเซียส ชีพจร 136 ครั้งต่อนาที การหายใจ 54 ครั้งต่อนาที ความดันเลือด 100/60 มิลลิเมตรปรอท ผลการตรวจเลือด พบความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 31 เกล็ดเลือด 736,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาว 47,050 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาวชนิดลิมโฟไซต์ 70 เปอร์เซ็นต์ แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้นสงสัยโรคไอกรน วันที่ 20 เมษายน 2561 เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab ส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบเชื้อ *Bordetella pertussis* ผู้ป่วยไม่มีประวัติเดินทางออกนอกพื้นที่ในช่วง 20 วันก่อนป่วย สมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 ราย ไม่มีใครมีอาการป่วย ผู้ป่วยรายนี้เป็นผู้ป่วยรายแรกของจังหวัดภูเก็ตในปี 2561 ความครอบคลุมของการได้รับวัคซีน DTP-HBV3 ในเด็กอายุ 1 ปี ในตำบลเกาะแก้ว ร้อยละ 80.65 อำเภอเมือง ร้อยละ 66.62 จังหวัดภูเก็ต ร้อยละ 71.53

จังหวัดสงขลา พบผู้ป่วยเพศชาย 1 ราย อายุ 2 เดือน 29 วัน อาศัยอยู่หมู่ 3 บ้านบางโหนด ตำบลปากอ อำเภอสิงหนคร ได้รับวัคซีนเข็มแรก เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2561 กลางคืนมีไข้ต่ำๆ ทานยาลดไข้ วันรุ่งขึ้นไข้ลดลง วันที่ 14 เมษายน 2561 เริ่มมีอาการไอ วันที่ 17 เมษายน 2561 มารดาพาไปรักษาที่โรงพยาบาล สิงหนคร ได้ยากลับมารับประทาน วันที่ 18 เมษายน 2561 อาการไม่ดีขึ้น ไปรับการรักษาที่คลินิก ได้ยาพ่น ยาแก้ไอ และน้ำเกลือหยอดจมูก วันที่ 19 เมษายน 2561 เวลา 09.00 น. ไปโรงพยาบาลสิงหนคร

เพื่อเคาะปอดและดูดเสมหะ แล้วกลับบ้าน ช่วงเย็นมีอาการไอมาก กลับไปรับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน ที่โรงพยาบาลสิงหนคร และถูกส่งต่อไปโรงพยาบาลสงขลา ผลการตรวจเลือด พบเม็ดเลือดขาว 7,770 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาวชนิดลิมโฟไซต์ 51.0 เปอร์เซ็นต์ แพทย์วินิจฉัยสงสัยไอกรน ได้รับยา Ampicillin 130 mg ในวันที่ 20 เมษายน 2561 เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal Swab ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา พบเชื้อ *B. pertussis* ผู้ป่วยไม่มีประวัติการสัมผัสโรคในช่วง 20 วันก่อนป่วย มีผู้สัมผัสร่วมบ้าน 3 ราย ได้แก่ มารดา และพี่สาว 2 คน ไม่มีผู้มีอาการป่วย

จังหวัดนครพนม พบผู้ป่วย 1 ราย เพศหญิง สัญชาติลาว อายุ 1 เดือน อาศัยอยู่บ้านม่วงส้ม แขวงคำม่วน ประเทศลาว ผู้ปกครองให้ประวัติว่าได้รับวัคซีนตามเกณฑ์ เริ่มป่วยวันที่ 6 เมษายน 2561 ด้วยอาการคล้ายไข้หวัด และไอเป็นชุด ต่อมาวันที่ 14 เมษายน 2561 มีอาการหายใจติดขัด ชัก และหน้าเขียว เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนครพนม ได้ยา Azithromycin ขนาด 40 มิลลิกรัม ฉาย 5 วัน จำหน่ายกลับบ้านเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2561 ปัจจุบันเดินทางกลับประเทศลาวแล้ว ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ด้วยวิธี Multiplex real-time PCR ทั้ง 2 ตัวอย่างจากผู้ป่วย (Nasal aspiration และ Nasal swab) พบสารพันธุกรรมของ *B. pertussis* ครอบครัวผู้ป่วยอาศัยร่วมกัน จำนวน 9 คน ประกอบด้วยบิดา มารดา ตา ยาย น้าชาย 3 คน (อายุ 22, 20 และ 9 ปี) และน้าสาว (อายุ 18 ปี) และผู้ป่วย โดยมีอาการ 1 ราย คือ น้าชาย (อายุ 20 ปี) มีอาการไอเป็นชุดๆ ไอแห้งๆ มาประมาณ 2 เดือน ปัจจุบันรักษาหายแล้ว (ไม่ทราบโรคและวิธีการรักษา)

จังหวัดนครศรีธรรมราช พบผู้ป่วย 1 ราย เพศชาย อายุ 1 เดือน 21 วัน อาศัยอยู่ตำบลคลัง อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 27 มีนาคม 2561 ด้วยอาการไอ วันที่ 5 เมษายน 2561 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาสารานครศรีธรรมราช ด้วยอาการหายใจเหนื่อยหอบ ไอ แพทย์วินิจฉัยขั้นต้น Pneumonia และรับไว้เป็น

ผู้ป่วยใน เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal Swab ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบเชื้อ *B. pertussis* และจำหน่ายวันที่ 22 เมษายน 2561 ผู้สัมผัสใกล้ชิดในครอบครัวผู้ป่วย มีทั้งหมด 8 คน เป็นผู้ใหญ่ 5 คน เด็ก 3 คน (อายุ 2 ปี และ 6 เดือน ได้รับวัคซีนปกติตามเกณฑ์) จากการสอบถามประวัติทราบว่า ช่วงหลังคลอดผู้ปกครองไม่ได้พาผู้ป่วยเดินทางไปไหน มีญาติพี่น้องและคนรู้จักทยอยมาเยี่ยมหลายราย มีผู้มาเยี่ยม 1 ราย เป็นผู้หญิง อายุ 25 ปี มีอาการไอ และได้อุ้มผู้ป่วย สภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยของผู้ป่วยเป็นห้องแถวสองชั้นติดกัน บริเวณบ้านสะอาดดี ห้องนอนผู้ป่วยมีการระบายอากาศโดยใช้เครื่องฟอกอากาศ

จังหวัดยะลา พบผู้ป่วย 1 ราย เพศหญิง อายุ 3 เดือน อาศัยอยู่หมู่ 5 ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา ไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ไอกรน บาดทะยักเริ่มป่วยวันที่ 1 เมษายน 2561 ด้วยอาการคล้ายไข้หวัด ไอเป็นชุด อาเจียนหลังไอ รับการรักษาที่คลินิก 3 ครั้ง ได้รับยาแก้อาเจียนและยาฆ่าเชื้อ อาการไม่ทุเลา วันที่ 24 เมษายน 2561 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่ โรงพยาบาลบันนังสตา แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรคไอกรน เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา พบเชื้อ *B. pertussis*

2. การระบาดของกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ 3 เหตุการณ์ใน 3 จังหวัด

จังหวัดสงขลา พบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนของผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัด ทั้งหมด 187 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง จังหวัดสงขลา จากการสอบสวนเบื้องต้น ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 18 เมษายน 2561 ต่อมาในวันที่ 21-23 เมษายน 2561 พบผู้ป่วยจำนวน 180 ราย ในแดนที่ 2 และในวันที่ 23 เมษายน 2561 พบผู้ป่วยในแดนที่ 1 จำนวน 7 ราย ผู้ป่วยมีอาการไข้ ร้อยละ 26.2 (49 ราย) ปวดเมื่อยตามตัว ร้อยละ 23.5 (44 ราย) ไอ ร้อยละ 18.7 (35 ราย) ปวดศีรษะ ร้อยละ 17.1 (32 ราย) มีน้ำมูก ร้อยละ 12.8 (24 ราย) ปวดกระบอกตา ร้อยละ 3.7 (7 ราย) เก็บตัวอย่าง Throat swab จำนวน 2 ราย Nasopharyngeal จำนวน 5 ราย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชินีนาถ อำเภอนาทวี พบสารพันธุกรรมของไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด B ทุก ราย ได้รับการรักษาด้วยยา Tamiflu 75 มิลลิกรัม วันละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 5 วัน การดำเนินการ 1) การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม 2) การควบคุมป้องกันโรค โดยการสำรวจด้านกายภาพพื้นที่ชุมชนบริเวณพื้นที่เกิดโรค ทำการตรวจเพื่อหาเชื้อตัวก่อโรค การแยกผู้ป่วยออกจากกลุ่มปกติเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ โดยวิธีจัดห้องแยกสำหรับผู้ป่วย แจกหน้ากากอนามัย สำหรับผู้ป่วยทุกรายเพื่อป้องกันการ

แพร่เชื้อ ทำความสะอาด พร้อมวางอุปกรณ์ป้องกันโรค (หน้ากากอนามัยและเจลล้างมือ) เบื้องต้นบริเวณจุดญาติเยี่ยม การให้ความรู้สุขศึกษาบุคคล/รายกลุ่ม/เสียงตามสาย การจ่ายยา Tamiflu (75 มิลลิกรัม) แก่ผู้ป่วยทุกรายที่มีไข้ โดยรับประทานครั้งละ 1 เม็ด เข้า เย็น จำนวน 5 วัน การให้คำแนะนำแก่อาสาสมัครสาธารณสุขเรือนจำ เรื่องแนวทางปฏิบัติเมื่อพบว่าผู้ป่วยรายใหม่ และเก็บบันทึกข้อมูลในแต่ละวัน 2.9 วางแผน/เตรียมความพร้อมเรื่องคลังยาและอุปกรณ์ป้องกันการแพร่เชื้อ

จังหวัดอุทัยธานี พบการระบาดเป็นกลุ่มก้อนของผู้ป่วยสงสัยไข้หวัดใหญ่ รวมทั้งหมด 136 ราย ในเรือนจำแห่งหนึ่ง จังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่วันที่ 10-24 เมษายน 2561 พบผู้ป่วยเป็นผู้ต้องขังหญิงและผู้ต้องขังชาย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 12.53 เพศชาย ร้อยละ 94.12 (128 ราย) อาการที่พบมากที่สุด คือ ไข้ ร้อยละ 65.44 ไอ ร้อยละ 58.82 ปวดกล้ามเนื้อ ร้อยละ 50.73 หอบเหนื่อย ร้อยละ 14.70 พบผู้ป่วยรายแรก วันที่ 5 เมษายน 2561 ดำเนินการสอบสวนโรค โดยทีม SRRT โรงพยาบาลอุทัยธานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี และ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 นครสวรรค์ เก็บตัวอย่าง Throat swab ผู้ต้องขัง 7 ตัวอย่าง (ชาย 5 ตัวอย่าง และหญิง 2 ตัวอย่าง) ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการที่สถาบันบำราศนราดูร พบสารพันธุกรรมของไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 (2009) กิจกรรมควบคุมโรคที่ดำเนินการ 1) มีการแยกกักผู้ต้องขังชาย หญิงที่มีอาการป่วย ที่เรือนนอนของฝั่งหญิงนาน 14 วัน ตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน 2561 ถึง 8 พฤษภาคม 2561 และให้มีการรายงานอาการของผู้ป่วยรายวันให้กับโรงพยาบาลอุทัยธานี จัดระบบการนำส่งผู้ป่วย หากประเมินแล้วพบว่ามีอาการรุนแรงมากขึ้น กลุ่มนี้ หยุดกิจกรรมตามกองงาน หยุดกิจกรรมเยี่ยมญาติ กินข้าวก่อนเวลาเพื่อลดการสัมผัสผู้ต้องขังที่ไม่ป่วย 2) จ่ายยา Tamiflu ขนาด 75 มิลลิกรัม วันละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 5 วัน ให้ผู้ป่วย 12 ราย (ชาย 11 ราย หญิง 1 ราย) 3) ให้ผู้ต้องขังที่มีอาการป่วยใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือบ่อย ๆ 4) ให้คำแนะนำการป้องกันควบคุมโรคในเรือนจำให้กับทีมเจ้าหน้าที่เรือนจำ

กรุงเทพมหานคร พบผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ 11 ราย ในโรงเรียนนายเรืออากาศแห่งหนึ่ง แขวงคลองถนน เขตสายไหม ทั้งหมดเป็นนักเรียนเตรียมทหารชั้นปีที่ 1 โดยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 17 เมษายน 2561 เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช (มีประวัติเดินทางกลับบ้านช่วงหยุดสงกรานต์ที่จังหวัดกาญจนบุรี 11-16 เมษายน 2561 และเดินทางกลับเข้าโรงเรียน 17 เมษายน 2561) ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบ Influenza A จำนวน

6 ราย จากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ผู้ป่วยทั้ง 6 ราย เป็นนักเรียนในโรงเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 1 และเป็นเพื่อนกลุ่มเดียวกัน ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 17 เมษายน 2561 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช 4 ราย ผลตรวจ Rapid test พบ Influenza A ทั้ง 4 ราย ส่วนอีก 2 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน ไม่ได้ตรวจทางห้องปฏิบัติการ ขณะนี้ผู้ป่วย

3 ราย หายและกลับมาเรียนตามปกติ ส่วนอีก 3 ราย อาการดีขึ้น แต่ยังให้หยุดเรียน ในโรงเรียนมีการตรวจคัดกรอง และให้สุขศึกษา ขณะนี้ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยเพิ่มเติม กองเวชศาสตร์ป้องกัน กรมแพทยทหารอากาศ จะลงดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคและจะรายงานผลให้ทราบต่อไป

*****

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 16

Reported cases of diseases under surveillance 506, 16th week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 สัปดาห์ที่ 16

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 16th week 2018

Disease	2018				Case* (Current 4 week)	Mean** (2013-2017)	Cumulative	
	Week 13	Week 14	Week 15	Week 16			2018	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	1	0	0
Influenza	1431	1178	1138	508	4255	5081	43753	5
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	2	0
Measles	35	36	31	10	112	166	755	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	0	2	0
Pertussis	5	5	3	0	13	4	31	1
Pneumonia (Admitted)	4202	3540	3290	1482	12514	14642	84491	55
Leptospirosis	32	29	18	8	87	118	509	3
Hand, foot and mouth disease	450	313	302	144	1209	2121	10881	0
Total D.H.F.	617	531	541	193	1882	3718	8720	13

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)